

Czwartek, 11 czerwca 2015 r.

P8_TA(2015)0230

Paragwaj: aspekty prawne związane z przypadkami ciąży u dzieci

Rezolucja Parlamentu Europejskiego z dnia 11 czerwca 2015 r. w sprawie Paragwaju: aspekty prawne związane z przypadkami ciąży u dzieci (2015/2733(RSP))

(2016/C 407/09)

Parlament Europejski,

- uwzględniając międzyregionalną ramową umowę o współpracy zawartą w 1999 r. między UE a Mercosurem,
 - uwzględniając swoją rezolucję z dnia 12 marca 2015 r. w sprawie rocznego sprawozdania dotyczącego praw człowieka i demokracji na świecie za rok 2013 oraz polityki Unii Europejskiej w tym zakresie ⁽¹⁾,
 - uwzględniając rozporządzenie (WE) nr 1567/2003 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 15 lipca 2003 r. w sprawie pomocy w odniesieniu do polityk oraz działań i praw dotyczących zdrowia reprodukcyjnego i seksualnego w krajach rozwijających się ⁽²⁾,
 - uwzględniając kodeks karny Paragwaju (ustawa nr 1160/97) z dnia 26 listopada 1997 r., zwłaszcza jego art. 109 ust. 4,
 - uwzględniając piąty milenijny cel rozwoju (poprawa stanu zdrowia matek),
 - uwzględniając Konwencję ONZ o prawach dziecka, w szczególności jej art. 3,
 - uwzględniając Konwencję ONZ z 1979 r. w sprawie likwidacji wszelkich form dyskryminacji kobiet (CEDAW),
 - uwzględniając Konwencję Rady Europy w sprawie zapobiegania i zwalczania przemocy wobec kobiet i przemocy domowej (konwencja stambulska),
 - uwzględniając wydane w dniu 11 maja 2015 r. oświadczenie grupy roboczej ONZ ds. dyskryminacji kobiet w prawie i w praktyce,
 - uwzględniając konwencję ONZ przeciwko torturom, która weszła w życie w dniu 26 czerwca 1987 r.,
 - uwzględniając wniosek Komitetu Praw Gospodarczych, Społecznych i Kulturalnych ONZ z marca 2015 r., by Paragwaj przeprowadził przegląd swoich przepisów aborcyjnych i zmienił je w celu zapewnienia ich zgodności z innymi prawami, np. prawem do zdrowia i życia,
 - uwzględniając art. 135 ust. 5 i art. 123 ust. 4 Regulaminu,
- A. mając na uwadze, że według niedawnych danych ONZ w Paragwaju 19 % ciężarnych dziewcząt jest niepełnoletnich, codziennie rodzą dwie dziewczęta poniżej 14 roku życia, a 2,13 % przypadków zgonów okołoporodowych dotyczy dziewczynek w wieku od 10 do 14 lat; mając na uwadze, że co roku w Paragwaju, kraju liczącym 6,8 miliona mieszkańców, zachodzi w ciążę około 600 dziewcząt w wieku do 14 lat, a także mając na uwadze, że odsetek ciąż u dzieci jest tu aż 10 razy wyższy niż w innych krajach regionu;
- B. mając na uwadze, że ryzyko zgonu okołoporodowego w Ameryce Łacińskiej jest czterokrotnie wyższe wśród nastolatek poniżej 16 roku życia, a 65 % przypadków przetoki położniczej występuje u ciężarnych nastolatek, co niesie ze sobą poważne konsekwencje dla życia, w tym poważne problemy zdrowotne i wykluczenie społeczne; mając na uwadze, że ciąża w młodym wieku jest również niebezpieczna dla noworodków, wśród których współczynnik umieralności jest 50 % wyższy niż przeciętnie; mając na uwadze, że nawet 40 % kobiet w regionie pada ofiarą przemocy seksualnej, a 95 % aborcji w Ameryce Łacińskiej wykonuje się w niebezpiecznych warunkach;

⁽¹⁾ Teksty przyjęte, P8_TA(2015)0076.

⁽²⁾ Dz.U. L 224 z 6.9.2003, s. 1.

Czwartek, 11 czerwca 2015 r.

- C. mając na uwadze, że w dniu 21 kwietnia 2015 r. do Centrum Matki i Dziecka pod wezwaniem św. Trójcy w Asunción trafiła dziesięcioletnia dziewczynka w 21. tygodniu ciąży; mając na uwadze, że po zbadaniu dziewczynki dyrektor szpitala publicznie przyznał, że ciąża stanowi poważne zagrożenie; mając na uwadze, że zbiegłego ojczyma aresztowano w dniu 9 maja 2015 r. i oskarżono o gwałt na pasierbicy; mając na uwadze, że od stycznia 2015 r. dziewczynka zgłaszała się do różnych ośrodków zdrowia, skarżąc się na bóle brzucha, ale ciążę potwierdzono dopiero w dniu 21 kwietnia;
- D. mając na uwadze, że w dniu 28 kwietnia 2015 r. matka dziewczynki zażądała przeprowadzenia u córki zabiegu przerwania ciąży ze względu na jej młody wiek i wysokie zagrożenie dla zdrowia i życia; mając na uwadze, że matka dziewczynki jest przetrzymywana pod zarzutem nieuchronienia jej przed wykorzystywaniem seksualnym, które doprowadziło do zajścia w ciążę; mając na uwadze, że według ostatnich doniesień dziesięcioletkę wysłano do ośrodka dla młodych matek i odseparowano od jej własnej matki;
- E. mając na uwadze, że w styczniu 2014 r. matka dziewczynki złożyła skargę dotyczącą wykorzystywania seksualnego córki przez ojczyma, ale prokurator nie wszczął postępowania, nie przeprowadził śledztwa i nie zapewnił środków ochronnych, ponieważ nie uznał, że dziewczynce grozi niebezpieczeństwo;
- F. mając na uwadze, że to tylko jeden z wielu podobnych przypadków w Paragwaju i innych krajach Ameryki Łacińskiej; mając na uwadze, że w Paragwaju ze względów religijnych nadal odmawia się dziewczynkom dostępu do bezpiecznej i legalnej aborcji, łamiąc ich prawo do zdrowia, życia oraz nienaruszalności fizycznej i psychicznej; mając na uwadze, że urodzenie dziecka oznacza dla dziewczynki ryzyko psychologiczne i zdrowotne ze względu na jej młody wiek i okoliczności zajścia w ciążę; mając na uwadze, że w dniu 7 maja 2015 r. powołano interdyscyplinarną grupę ekspertów, złożoną z trzech specjalistów wytypowanych przez miejscowe organizacje, trzech przedstawicieli ministerstwa zdrowia i trzech członków sądu najwyższego, mającą monitorować stan zdrowia dziewczynki;
- G. mając na uwadze, że według art. 109 ust. 4 paragwajskiego kodeksu zdrowia aborcja jest zakazana we wszystkich przypadkach z wyjątkiem komplikacji stanowiących zagrożenie dla życia kobiety lub dziewczynki, nie przewiduje się natomiast żadnych innych wyjątków, nawet w przypadku gwałtu, kazirodztwa lub niezdolności płodu do samodzielnego życia; mając na uwadze, że władze argumentują, iż zdrowie dziewczynki nie jest zagrożone; mając na uwadze, że w związku z tym dziesięcioletnia ofiara gwałtu jest zmuszona donosić niechcianą ciążę i urodzić;
- H. mając na uwadze, że eksperci ONZ przestrzegają, iż decyzja władz Paragwaju stanowi poważne naruszenie praw dziewczynki do życia, zdrowia i nienaruszalności fizycznej i psychicznej, a także jej prawa do edukacji, co naraża na szwank jej szanse gospodarcze i społeczne;
- I. mając na uwadze, że zgodnie z art. 3 Konwencji ONZ o prawach dziecka dobro dziecka musi być zawsze sprawą nadrzędną we wszystkich działaniach dotyczących dzieci, podejmowanych przez publiczne lub prywatne instytucje opieki społecznej, sądy, organy administracji lub ciała ustawodawcze, a także mając na uwadze, że państwa mają obowiązek zapewnić dostęp do bezpiecznej i legalnej aborcji w razie zagrożenia dla życia ciężarnej;
- J. mając na uwadze, że w marcu 2015 r. Komitet Praw Gospodarczych, Społecznych i Kulturalnych ONZ zwrócił się do Paragwaju o przeprowadzenie przeglądu jego przepisów aborcyjnych i ich zmiany w celu zapewnienia ich zgodności z innymi prawami, np. prawem do zdrowia i życia; mając na uwadze, że przemoc fizyczna, seksualna i psychiczna wobec kobiet stanowi rażący przykład łamania praw człowieka;
- K. mając na uwadze, że Paragwaj aktywnie uczestniczył w 59. sesji Komisji ONZ ds. Statusu Kobiet, oraz mając na uwadze, że wszystkie strony powinny nadal wspierać realizację pekińskiej platformy działania ONZ, m.in. w odniesieniu do dostępu do edukacji i opieki zdrowotnej jako podstawowych praw człowieka, a także w odniesieniu do praw seksualnych i reprodukcyjnych;
- L. mając na uwadze, że organy traktatowe ONZ, w tym Komitet Praw Człowieka i Komitet ds. Likwidacji Dyskryminacji Kobiet (CEDAW), wezwały część państw Ameryki Łacińskiej do wprowadzenia wyjątków w restrykcyjnych przepisach aborcyjnych, w tym w przypadku, gdy ciąża stanowi zagrożenie dla życia lub zdrowia kobiety, płód jest dotknięty poważną niepełnosprawnością lub ciąża jest wynikiem gwałtu lub kazirodztwa;

Czwartek, 11 czerwca 2015 r.

- M. mając na uwadze, że opisane nieludzkie działania doprowadziły do poważnego zagrożenia dla organizmu wspomnianej dziesięcioletki, ważącej przed zajściem w ciążę zaledwie 34 kg; mając na uwadze, że Światowa Organizacja Zdrowia (WHO) uznaje ciążę za zagrożenie dla dziewcząt, których ciało nie jest jeszcze w pełni rozwinięte; mając na uwadze, że WHO definiuje zdrowie jako stan pełnego komfortu fizycznego, psychicznego i społecznego, a nie jedynie jako brak choroby lub kalectwa;
- N. mając na uwadze, że Komitet ONZ przeciwko Torturom uznaje, iż niektóre ograniczenia w dostępie do usług zdrowia reprodukcyjnego, a także nadużycia, do których dochodzi, kiedy kobiety starają się uzyskać dostęp do takich usług, mogą stanowić naruszenie Konwencji w sprawie zakazu stosowania tortur oraz innego okrutnego, nieludzkiego lub poniżającego traktowania albo karania – ratyfikowanej przez Paragwaj i wszystkie państwa członkowskie UE – gdyż takie ograniczenia i nadużycia zagrażają zdrowiu i życiu kobiet lub mogą w inny sposób powodować u nich poważny ból lub cierpienia fizyczne lub psychiczne;
- O. mając na uwadze, że przemoc wobec kobiet i dziewcząt, zarówno fizyczna, seksualna, jak i psychiczna, ciągle należy do najpowszechniejszych form łamania praw człowieka występujących we wszystkich warstwach społecznych, lecz jest jednym z najrzadziej zgłaszanych przestępstw;
- ponownie wyraża potępienie dla wszelkich form przemocy wobec kobiet i dziewcząt, zwłaszcza dla stosowania przemocy seksualnej jako narzędzia walki, a także dla przemocy domowej; wzywa Paragwaj do zapewnienia kobietom i dziewczętom dostępu do bezpiecznej i legalnej aborcji, przynajmniej w sytuacji, gdy zagrożone jest ich zdrowie i życie, płód jest dotknięty poważną niepełnosprawnością lub ciąża jest wynikiem gwałtu lub kazirodztwa;
 - wyraża głębokie zaniepokojenie faktem, że w Paragwaju odnotowuje się wysoką liczbę ciąż u dzieci; apeluje do władz Paragwaju, by wypełniły swoje zobowiązania międzynarodowe i chroniły prawa człowieka, zapewniając wszystkim dziewczętom dostęp do wszelkich możliwych informacji oraz usług medycznych niezbędnych w przypadku ciąży będącej wynikiem gwałtu i stanowiącej poważne zagrożenie;
 - apeluje do władz Paragwaju, by przeprowadziły niezależnie i bezstronnie dochodzenie w sprawie wspomnianego gwałtu i by postawiły sprawcę przed sądem; wzywa władze Paragwaju do natychmiastowego zwolnienia matki dziewczynki; z zadowoleniem przyjmuje propozycję paragwajskich kongresmenów, aby podnieść maksymalny wymiar kary za gwałt na małoletnich z 10 do 30 lat pozbawienia wolności;
 - z zadowoleniem przyjmuje utworzenie interdyscyplinarnego zespołu ekspertów i oczekuje, że przeprowadzi on wszechstronną ocenę stanu zdrowia dziewczynki oraz zapewni poszanowanie wszystkich przynależnych jej praw człowieka, w szczególności prawa do życia, zdrowia oraz nienaruszalności fizycznej i psychicznej;
 - uważa za godne ubolewania, że ciała kobiet i dziewcząt, zwłaszcza jeśli chodzi o prawa i zdrowie reprodukcyjne i seksualne, są nadal ideologicznym polem walki, i wzywa Paragwaj do uznania niezwykłych praw kobiet i dziewcząt do nienaruszalności cielesnej i samodzielnego podejmowania decyzji, m.in. w odniesieniu do dostępu do dobrowolnego planowania rodziny oraz bezpiecznej i legalnej aborcji; jest zdania, że ogólny zakaz wykonywania aborcji ze względu na stan zdrowia oraz w przypadku ciąż będących wynikiem gwałtu i kazirodztwa, a także odmowa zapewnienia bezpłatnej opieki medycznej w przypadku gwałtu równa się stosowaniu tortur;
 - przyznaje, że przemoc związana z ciążą i porodem to połączenie przemocy instytucjonalnej z przemocą wobec kobiet, stanowiące poważne naruszenie praw człowieka, np. prawa do równości, niedyskryminacji, informacji, nienaruszalności oraz niezależności zdrowotnej i reprodukcyjnej, a konsekwencją tego są poniżające i nieludzkie porody, komplikacje zdrowotne, poważne cierpienia psychologiczne, urazy, a nawet śmierć;
 - wyraża głębokie zaniepokojenie faktem, że rządy nie chcą dostrzegać nieludzkich przypadków ciąż u dzieci oraz wykorzystywania seksualnego kobiet, gdy tymczasem co trzecia kobieta na świecie przynajmniej raz w życiu doświadcza przemocy;
 - podkreśla, że żadna dziesięcioletka nie jest gotowa, by zostać matką, i zaznacza, że dziewczętom w takim przypadku nieustannie przypomina się o popełnionej wobec nich przemoc, co powoduje poważny stres urazowy i niesie ze sobą ryzyko długotrwałych zaburzeń psychologicznych;
 - apeluje do Komisji o przyspieszenie prac służących przedstawieniu Parlamentowi i Radzie wniosku umożliwiającemu UE ratyfikowanie i wdrożenie konwencji sambulskiej, by zapewnić spójność wewnętrznych i zewnętrznych działań UE dotyczących przemocy wobec dzieci, kobiet i dziewcząt;

Czwartek, 11 czerwca 2015 r.

10. wzywa Radę do ujęcia kwestii bezpiecznej i legalnej aborcji ze względu na płęć w wytycznych UE w sprawie gwałtu i przemocy wobec kobiet i dziewcząt; wzywa Komisję do zapewnienia w europejskiej współpracy rozwojowej podejścia opartego na przestrzeganiu praw człowieka, ze szczególnym uwzględnieniem równouprawnienia płci oraz zwalczania wszelkich form przemocy seksualnej wobec kobiet i dziewcząt; podkreśla, że powszechny dostęp do opieki zdrowotnej, zwłaszcza zdrowia seksualnego i reprodukcyjnego oraz związanych z nimi praw, jest podstawowym prawem człowieka, i podkreśla prawo do dobrowolnego dostępu do usług w zakresie planowania rodziny, w tym do bezpiecznej i legalnej opieki związanej z aborcją, a także konieczność informowania i edukowania w celu zmniejszenia śmiertelności wśród matek i niemowląt oraz eliminowania wszelkich form przemocy motywowanej płcią, w tym okaleczania żeńskich narządów płciowych, zawierania małżeństw przez dzieci, na zbyt wczesnym etapie życia i pod przymusem, ludobójstwa ze względu na płęć, przymusowej sterylizacji i gwałtu małżeńskiego;

11. zachęca Komisję i Radę do opracowania metod zbierania danych i wskaźników dotyczących tego zjawiska, a także zachęca Europejską Służbę Działań Zewnętrznych (ESDZ) do ujęcia tego zagadnienia w procesie opracowywania i wdrażania krajowych strategii na rzecz praw człowieka; ponadto wzywa ESDZ do określenia dobrych praktyk w zakresie walki z gwałtem i przemocą seksualną wobec kobiet i dziewcząt w państwach trzecich, by zlikwidować u źródła przyczyny tego problemu; apeluje, by pomoc humanitarna świadczona przez UE i państwa członkowskie nie podlegała ograniczeniom narzucanym przez innych partnerów udzielających pomocy, jeśli chodzi o niezbędne leczenie, w tym dostęp do bezpiecznej aborcji dla kobiet i dziewcząt, które padły ofiarą gwałtu lub kazirodztwa;

12. wzywa przywódców państw i szefów rządów UE i CELAC (Wspólnota Państw Ameryki Łacińskiej i Karaibów), by na swoim drugim szczycie rozbudowali rozdział dotyczący przemocy motywowanej płcią należący do planu działań UE-CELAC na lata 2013–2015, przyjętego na pierwszym szczycie, który odbył się w Santiago de Chile w styczniu 2013 r., by określić jasny harmonogram działań i środków wykonawczych mających zagwarantować należytą staranność w kwestii zapobiegania aktom przemocy wobec kobiet, prowadzenia dochodzeń w sprawie takiej przemocy i karania za jej popełnianie, a także przyznawania ofiarom odpowiedniego odszkodowania;

13. zobowiązuje swojego przewodniczącego do przekazania niniejszej rezolucji Radzie, Komisji, wiceprzewodniczącej Komisji/wysokiej przedstawiciel Unii do spraw zagranicznych i polityki bezpieczeństwa, rządowi i kongresowi Republiki Paragwaju, Urzędowi Wysokiego Komisarza ONZ ds. Praw Człowieka, Parlamentowi Mercosuru, Euro-Latynoamerykańskiemu Zgromadzeniu Parlamentarnemu oraz sekretarzowi generalnemu Organizacji Państw Amerykańskich.